

Lá Thư Mục Vụ

Chắc ai để ý cũng thấy là Tam Nhật Thánh bao giờ cũng rơi vào giữa tuần trăng. Sở dĩ như vậy là vì Tam Nhật Thánh bắt đầu bằng bữa tiệc Vượt Qua cuối cùng của Chúa Giêsu với các môn đệ, mà Lễ Vượt Qua của người Do Thái bắt đầu vào ngày thứ 15 của tháng đầu tiên (Nisan) của Lịch Đạo Do Thái (âm lịch) tức là tháng khởi đầu mùa Xuân ở Bắc Bán Cầu. (Thường rơi vào khoảng tháng 3-4 của lịch Gregorian tức là dương lịch bây giờ).

Như mọi người đã biết Lễ Vượt Qua của người Do Thái là lễ kỷ niệm ngày Thiên Chúa « đã vượt qua » các nhà của người Do Thái tại Ai Cập, khi ngài đánh phạt Ai Cập và cho các nhà người Do Thái có bôi máu chiên trên ngạch cửa được thoát nạn. (Xh 12, 26-27). Và biến cố này cũng là biến cố quyết định để vua Ai Cập đồng ý cho dân Do Thái ra đi, và cuộc ra đi này được gọi là cuộc xuất hành.

Ý nghĩa của lễ này không thay đổi với thời gian nhưng cách ăn mừng lễ thì thay đổi theo từng thời. Thời Mô-sê thì khi ăn tiệc các thực khách phải ‘Lưng thắt chặt. Chân đi dép. Tay cầm gậy. Ăn vội vã. (Xh 12, 11) Sau cuộc lưu đày Babylon trở về cách ăn thay đổi nhiều. Thực khách « Không đi giày. Không cầm gậy. Không ăn hối hả như xưa. Họ chỉ nằm nghiêng trên sập mà ăn, khoan thai như khi ăn tiệc yến vậy.. » (Sấm Truyền mới, Q.2). Nhưng cả hai thời này không thấy nhắc đến việc uống rượu.

Thời Chúa Giêsu, những lễ nghi của tiệc Lễ Vượt Qua có thể tóm vào Bốn Tuần Rượu : -Tuần rượu đầu là tuần rượu pha nước lã. Sau khi đọc lời chúc trên ly rượu pha nước lã chủ nhà hớp một hớp rồi trao cho các người đồng bàn và họ cùng làm theo như thế. Kế đó, nghi lễ rửa tay và bưng các thực phẩm lên bàn. -Trong tuần rượu thứ hai một người trẻ tuổi trong bàn đứng lên xin chủ nhà giải thích lý do và ý nghĩa buổi tiệc. Sau khi gia chủ giải thích xong mọi người đồng thanh hát bài tán tụng (Thánh vịnh). Hát xong, uống rượu. Sau đó gia chủ đọc lời chúc và bẻ bánh không men chia cho mọi người. -Tuần rượu thứ ba quen gọi là ly rượu cầu phúc, vì uống ly rượu này rồi, mọi người phải đọc kinh cầu phúc. -Tuần rượu thứ bốn là tuần rượu cuối. Khi mọi người uống ly rượu cuối này rồi, chủ nhà xướng bài hoan ca là những câu có chép trong sách Thánh vịnh và mọi người cùng hát. Tới đây cuộc Lễ Vượt Qua chấm dứt (Sấm Truyền Mới, Q.2, 1960, Tr 184).

Tiệc Vượt qua với những nghi lễ trên đây là tiệc cuối cùng mà Chúa Giêsu tham dự với các môn đệ trước khi Ngài chịu chết, nên Giáo hội gọi là Bữa Tiệc Ly . Trong bữa tiệc này Chúa Giêsu đã lập Bí Tích Thánh Thể. (Mt 26, 26-29). Chúa Giêsu đã dùng những nghi lễ của Cựu Ước để thiết lập Tân Ước. Ngài dùng những biểu tượng và nghi lễ của tiệc Vượt Qua cũ để nói lên ý nghĩa của Tiệc Vượt Qua mới. Trong bữa tiệc Vượt Qua cũ, người Do Thái tưởng niệm việc được giải phóng khỏi vòng nô lệ của người Ai Cập. Trong tiệc Vượt Qua mới, chúng ta tưởng niệm việc Chúa Giêsu giải thoát chúng ta khỏi vòng nô lệ của sự hãi và tội lỗi. Máu của Con Chiên của tiệc Vượt Qua cũ bảo vệ dân Do Thái được an toàn khỏi phải chết. Máu của Con Chiên của tiệc vượt qua mới , là máu chính Con Thiên Chúa, cứu toàn nhân loại khỏi án chết đời đời.

Do đó hằng năm khi mừng Lễ Phục Sinh, chúng ta không chỉ mừng biến cố vượt qua đã xảy ra hơn ba ngàn năm trước cho người Do Thái, mà chúng ta còn mừng biến cố vượt qua xảy ra trong cuộc đời mỗi người chúng ta.

Trước hết, chúng ta mừng biến cố ‘vượt qua’ của mỗi người chúng ta khi chúng ta lãnh nhận Bí Tích Rửa tội « Chúng ta đã cùng chịu mai táng với Người, bởi được thanh tẩy trong sự chết của Người, để như Đức Kitô nhờ vinh hiển của Chúa Cha mà sống lại từ cõi chết thế nào, thì cả chúng ta cũng phải sống đời sống mới như vậy ». (Rm 6, 3).

Thứ đến, qua cuộc ‘vượt qua’ (bằng thuyền hay máy bay) từ Việt Nam, Chúa đã giải thoát chúng ta khỏi cuộc sống lầm than cơ cực cũ , khỏi cuộc đời ‘nô lệ’ (vì không có tự do) để chúng ta được sống trong một đời sống mới nơi vùng đất hứa ‘chảy sữa và mật’ này. Chúng ta đã thực sự được ‘tái sinh’, được trở nên một con người mới.

Nên mỗi khi mừng Lễ Phục Sinh chúng ta cần lồng vào đó tâm tình tạ ơn cho biến cố ‘vượt qua’, biến cố ‘sống lại’ của chính mỗi người chúng ta. Ước chi hằng năm trong tiệc mừng Phục Sinh chúng ta cùng kể cho nhau nghe những kỳ công tay Chúa đã làm trong cuộc đời mình, để các thế hệ nối tiếp nhau luôn trân trọng tưởng niệm hồng ân to lớn Chúa đã làm cho cuộc đời của từng người và từng gia đình của chúng ta, như người Do Thái đã và còn đang làm trong Tiệc Vượt Qua hằng năm của họ.